

Втора част

Задачи:

Задача 1:

Определете размера на брутната добавена стойност, създадена в сектор А от националната икономика- “Селско, горско и рибно стопанство”, като използвате следната информация от таблица “Използване” за 2005г. по отрасли на сектора (данните са в хил.лв.):

Отрасъл	Общо междинно потребление	Брутна продукция по базисни цени	Брутна добавена стойност
Селско и ловно стопанство и свързани с тях услуги	4077775	7470614	3392839
Горско стопанство, дърводобив и свързани с тях услуги	196579	279150	82571
Рибно стопанство и свързани с тях услуги	25657	41422	15765
сектор А “Селско, горско и рибно стопанство”	4300011	7791186	3491175

Брутна добавена стойност (базисни цени) = брутна продукция по базисни цени - междинно потребление (цени на купувач).

Задача 2:

Като използвате данните от предходната задача, изчислете относителния дял на отраслите в добавената стойност на сектора и ги подредете според приноса в създаването ѝ.

Отрасъл	Брутна продукция по базисни цени	Относителен дял на отрасъла в добавената стойност на сектора (%)
Селско и ловно стопанство и свързани с тях услуги	7470614	97,18
Горско стопанство, дърводобив и свързани с тях услуги	279150	2,37
Рибно стопанство и свързани с тях услуги	41422	0,45
сектор А “Селско, горско и рибно стопанство”	7791186	100

Задача 3:

Съставете сметка “Производство” за сектор “Образование ” за 2003г. с помощта на предоставената Ви информация:

Икономически показатели	Сектор “Образование” /в хил.лв./
Междинно потребление	418773
Потребление на основен капитал	119024
Продукция по базисни цени	1648931

Решение:

Сметката има следния вид:

Дебит	Кредит
Междинно потребление: <ul style="list-style-type: none">➤ Разходи за материали➤ Разходи за външни услуги➤ Други разходи	Брутна продукция
Добавена стойност	

Брутната продукция се създава както в пазарния, така и в непазарния сектор.

- Пазарната продукция включва стоки и услуги, предназначени за пазара, и се състои от следните елементи: продажби, бартер, натурални възнаграждения на наетите, вътрешен оборот (доставки между заведенията на едно и също предприятие), изменение на запасите от готова продукция и незавършено производство.

- Непазарната продукция включва стоките и услугите, които са предназначени за собствено потребление или капиталобразуване. Измерва се с разходите, необходими за нейното създаване.

Брутната продукция се оценява:

- по цени на производител

- по базисни цени - не включват данъците и субсидиите върху продуктите.

Базисните цени се използват за аналитични цели при изследване участието на отделните отрасли и сектори в националното производство и между отрасловите връзки.

Междинното потребление включва стойността на всички стоки и услуги, потребени като разходи в процеса на производство. Оценява се по покупни цени.

Добавена стойност - балансиращо перо в сметката. Тя може да се оценява бруто и нето след приспадане потреблението на дълготрайни активи (амортизациите). Добавената стойност не е трансакция, която може да бъде наблюдавана, а разчетен показател, който се получава чрез изваждане на междинното потребление от брутната продукция. Отразява се в началото на ресурсната част на следващата сметка.

Дебит	Кредит
Междинно потребление: 418773	Брутна продукция: 2186728
Добавена стойност: 1767955	
2186728	2186728

Задача 4:

Разполагате със следните данни за отрасъл “Добив и метални руди” за 2005г.:

- Добавена стойност-318114 хил.лв.
- компенсация на заетите-74867 хил.лв.
- потребление на основен капитал-40004 хил.лв.
- други данъци върху производството (нето)-298 хил.лв.
- бруто продукция-642877 хил.лв.

Определете:

- а/. нетния опериращ излишък;
- б/. брутния опериращ излишък;
- в/. междинното потребление.

Решение:

а/. Нетен опериращ излишък

Компоненти на добавената стойност са Възнаграждения на наетите лица; Други данъци минус субсидии; Нетен опериращ излишък и потребление на основен капитал.

$$318114 = 74867 + 298 + \text{Нетен опериращ излишък} + 40004$$

$$318114 = \text{Нетен опериращ излишък} + 115169$$

$$\text{Нетен опериращ излишък} = 318114 - 115169$$